
Geologie rond de Middellandse Zee

De Middellandse Zee is al eeuwenlang een populaire reisbestemming. In vroegere eeuwen als eindbestemming van de 'Grand Tour', de reis door Europa van welgestelde jonge mannen (de jonge dames bleven thuis) als afronding van hun opvoeding. In de tweede helft van de vorige eeuw als vakantieoord voor zonzonliefhebbers, liefhebbers van cultuur en archeologie, en de bloeiende bloemenpracht in het vroege voorjaar. Maar ook voor liefhebbers van geologie is de Middellandse Zee de moeite van het bezoeken meer dan waard.

In dit nummer van Gea hebben wij een geologische reis gemaakt door landen rondom de Middellandse Zee. Dat heeft een gevarieerd aanbod opgeleverd aan onderwerpen, van grootschalige tektonische ontwikkelingen in Zuid-Spanje en op Kreta, bijzondere mineralen op mijnstorthopen in Sardinië en Toscane, tot specifieke fauna's op de eilanden in de Middellandse Zee, en de verdronken steden Herakleion en Canopis in de monding van de Nijl. Eén artikel in dit nummer richt zich niet speciaal op een land, een fossiel of een vulkaan, maar heeft het droogvallen van de hele Middellandse Zee in het Messinien tot onderwerp, een periode waarin onvoorstelbaar dikke pakketten gips en steenzout zijn afgezet met een dikte tot 1800 meter.

Graag waren wij, geologische gezien, de gehele Middellandse Zee rondgegaan, van Gibraltar tot aan Ceuta, aan de overkant in Marokko. Die ambitie hebben wij snel laten varen. Daar is het gebied te groot voor, de geologie te gevarieerd en de redactionele ruimte te beperkt. Toch hopen auteurs en redactie dat de artikelen in dit themanummer van Gea bij kunnen dragen aan een beter begrip van de complexe, maar buitengewoon fundamentele wordingsgeschiedenis van het gebied.

Veel van de artikelen gaan over internationale onderzoeken waarin Nederlandse geologen een belangrijke rol spelen. Dat maakt de onderwerpen boeiend, maar niet altijd even makkelijk te doorgronden. Wij hopen dat wij een evenwicht hebben kunnen vinden tussen wetenschappelijk interessante, maar wel moeilijke, en wat 'lichtere' onderwerpen die u inspiratie kunnen geven voor een aantrekkelijke vakantiebestemming, een bezoek aan een mooie tentoonstelling of een virtuele zoektocht op internet.

Wij willen als redactie de auteurs van dit themanummer graag bedanken voor hun bijdrage. Wij waarderen de moeite die zij zich getroost hebben om hun onderzoek of zoektocht naar bijzondere mineralen zo aantrekkelijk en zorgvuldig mogelijk te beschrijven.

Enkele artikelen zullen trouwe, langjarige Gea-lezers wellicht bekend voorkomen, anderzijds zullen zij het uitgebreide overzicht missen dat al eerder in Gea verschenen is, namelijk: 'De geologische geschiedenis van de Middellandse Zee van Gibraltar tot Aden', van drs. W.C.P. de Vries, in Gea 1999 nr. 2, pag. 1-8. Hiernaar willen wij graag verwijzen.

Aukjen Nauta
Joke Stemvers